

ДЖОН ЪПДАЙК
БИВА ЛИ ВЪЛШЕБНИК ДА
УДРЯ МАЙКА

Превод от английски: Димитрина Кондева, 1985

chitanka.info

Всяка вечер и събота следобед, за да приспи дъщеря си Джоу, Джак ѝ разказваше приказка, която си измисляше сам. Този навик, създаден, когато тя бе двегодишна, скоро също навършваше две години и фантазията му сякаш се бе изпарила. Всяка нова историйка беше леко изменен вариант на една и съща приказка: мъничко животинче, обикновено наречено Роджър (Роджър Рибката, Роджър Катеричето, Роджър Плъхчо), има някаква своя грижица и отива да я сподели с мъдрия стар бухал. Бухалът го праща при вълшебника, който сторва някаква магия, и всичко се оправя, а после поисква за отплата няколко парички, винаги повече, отколкото Роджър Животинчето има, ала вълшебникът начаса го праща на някакво местенце и там то намира паричките, които не му достигат. Сега вече Роджър хвърчи от радост и започва да играе на най-различни игри с другите малки животни и толкова се залисва, че едва успява да се върне навреме при майка си и още на прага чува свирката на влака, с който татко му се връща от Бостън. Джак описваше вечерята им и приказката свършваше. В събота му бе най-уморително да ниже историята в тоя ред, защото Джоу вече не заспиваше следобед и като знаеше това, целият ритуал му се струваше безсмислен.

Малкото момиченце (вече не толкова малко, защото щръкналите под завивката ходилца сега стигаха до средата на спалнята — тяхната широка спалня, където му разрешаваха да ляга следобед или когато е болно) най-сетне бе облякло нощничка и както бе отпуснало на възглавницата пухкаво личице, огряно от слънчевата светлина, надничача изпод пролуките на спуснатите щори, току-виж, станало чудо да заспи тоя следобед. Боби, двегодишното и братче, вече се унасяше, гушнало шишето с биберона.

— За кого ще разказваме днес? — попита Джак.

— За Роджър... — Джоу стисна клепачи и ѝ стана весело, докато си мислеше, че ето на — мисли. Сетне ококори очички, сини като мамините. — Порчето — заяви категорично тя.

Ново животно: сигурно в детската градина им бяха разказвали за поровете. При идеята за този неизползуван досега герой Джак мигновено бе обхванат от творческо въодушевление.

— Добре — рече той. — Имало едно време в тъмните дебри на гората едно малко животинче на име Роджър Порчето. И то миришело много лошо-о...

— Така — рече Джоу.

— Миришело толкова лошо, че никое от другите горски животинчета не щяло да си играе с него. — Джоу го погледна сериозно: това не го беше предвидила. — Щом излезело навън да играе — продължи разпалено Джак, спомнил си известни унизителни моменти от своето детство, — всички други животинки закрепваха: „Уф, оф, ей го, иде Роджър Миризлиското“ и побягвали, а Роджър Порчето оставал сам-самичък и от очите му се търкулвали две кръгли сълзички. — Помръкнала, Джоу нацупи жално устица, докато той прокарваше пръст покрай носето й да покаже как се е стичала едната от сълзичките на Роджър Порчето.

— Няма ли да иде при бухала? — попита тя с тъничко, леко прегракнало гласче.

Седнал до нея на леглото, Джак почувствува как завивката се изопва, докато крачката й шават от вълнение. Беше доволен от този момент: той й разказваше нещо истинско, нещо, което тя трябваше да знае, и нямаше желание да бърза. Но долу изскърца стол и той се сети, че трябва да слезе да помогне на Клер, която боядисваше с блажна боя в дневната.

— И така, той тръгнал тъжен-жален и стигнал до едно грамадно дърво, а на най-високия клон бил кацнал огромен мъдър стар бухал.

— Добре.

— „Чичо Бухал — рекъл Роджър Порчето, — всички животинки бягат от мен, задето мириша толкова лошо.“ — „Миришеш — казал бухалът, — и то ужасно лошо.“ — „Какво да сторя?“ — попитал Роджър Порчето и ревнол.

— При вълшебника, при вълшебника! — извика Джоу и като се надигна, една от „Златните книжки“ тупна на пода.

— Кротко, Джоу. Тате разказва приказката. Искаш ли ти да я кажеш на тате?

— Не. Ти на мене.

— Тогава лягай и мирувай.

Главичката й се отпусна на възглавницата и тя рече:

— По-нататък.

— Добре. Бухалът мислил, мислил и най-сетне казал: „Защо не идеш при вълшебника?“

— Тате?

— Какво има?

— Магиите истински ли са?

Това бе нов период, започнал последния месец — периодът на *истината*. Когато ѝ каза, че паяците ядат буболечки, тя се обърна към майка си и попита: „Вярно ли, че ядат?“, а когато Клер ѝ каза, че господ е на небето и навсякъде около тях, тя се присламчи към баща си с хитра, при все това любопитна усмивка и настоя да разбере: „*Наистина* или *наужким*?“

— В приказките са истински — отвърна троснато Джак. Заради нея му се прекъсна мисълта. — Бухалът казал: „Тръгни през тъмната гора, мини под ябълковите дръвчета, прекоси блатото, преплувай ручея...“

— Какво е ручея?

— Ручей е малка рекичка. „Преплувай ручея и там ще намериш къщата на вълшебника.“ Роджър Порчето го послушал и скоро стигнал до една бяла къщурка, където похлопал на вратата. — Джак чукна по перваза и дължкото телце под завивката се стегна от детинско вълнение. — И тогава се показало едно дребничко старче с дълга бяла брада и островърха синя шапка, което попитало: „Ей, какво има? Какво искаш? Миришеш ужасно!“ — Гласът на вълшебника бе един от любимите изпълнителски ефекти на Джак; постигаше го, като сбърчваше лице и пискливият брътвеж сякаш излизаше през очите му, които в такива моменти засълзяваха като старешки очи. Усещаше, че ролята му подхожда. — „Зная — рекъл Роджър Порчето. — Всички животинчета бягат от мен. Грамадният мъдър бухал каза, че ти можеш да ми помогнеш.“ — „Я виж ти. Е, може и тъй да е. Хайде, влез. Ама не ми се завирай под носа.“ А вътре, Джоу, се намирали всички вълшебни нещица, струпани на камара, потънала в прахоляк, понеже на вълшебника нямало кой да му чисти.

— Защо?

— Защо ли? Ами тъй като бил вълшебник и бил стар-престарял.

— Ще умре ли?

— Не, вълшебниците не умират. Значи той затършувал и намерил една вехта тояжка, наречена магическа пръчка, след което попитал Роджър Порчето на какво иска да мирише. Роджър мислил, мислил и накрая рекъл: „На рози.“

— Да, добре! — каза самодоволно Джоу.

Джак вторачи в нея хипнотизиращ поглед и занарежда със сприхав старчески глас на вълшебник:

*Абракадабра, фокус-мокус
Роджър-Порчо, каква ловкост!
Рози-мози, гърло ящно.
Няма, Роджър, нищо страшно.*

От захлас ноздричките на дъщеря му се разшириха, сетне веждичките ѝ се повдигнаха, а устицата ѝ се разтвори в широка, безмълвна усмивка и Джак занемя от почуда, разпознал в това изражение майчината ѝ превзета възторженост по коктейли и вечери.

— И изведнъж — прошепна той — цялата къща на вълшебника се изпълнила с ухание на... ро-ози. „Рози!“ — викнал Роджър Рибката. А вълшебникът, тоя чудат мърморко, казал: „Ще ти струва седем парички.“

— Тате.

— Какво?

— Роджър Порчето. Ти каза Роджър Рибката.

— Да, Порчето.

— Но ти каза Роджър Рибката. Ама че глупаво, а?

— Да бе, изпила ми кукувица пипето. Докъде бях? Е, за паричките го знаеш.

— Кажи го.

— Добре. Роджър Порчето рекъл: „Но аз имам само четири парички“ и се разплакал.

Джоу пак направи жална физиономийка, но този път без въобще да се вживява. Джак се подразни. Долу пак изтрополиха мебели. Клер не биваше да мести тежко. Беше бременна в шестия месец. Очакваха трето дете.

— Тогава вълшебникът казал: „Е, няма нищо. Тръгни по пътечката, свърши ли, завърти се три пъти и погледни във вълшебния кладенец. Там ще намериш три парички. Бързай!“ И тъй, Роджър Порчето извървял пътечката, завъртял се три пъти и ето че намерил три парички в кладенеца. Той ги занесъл на вълшебника и бил много щастлив, а после се втурнал към гората и всички дребни животинчета

го наобиколили, защото ухаел прекрасно. И играли на гоненица, на прескочи кобила, на бейзбол, футбол, баскетбол, хоккей, ръгби и на хоп-стоп.

— Какво е хоп-стоп?

— Игра с пръчки.

— Като магическата пръчка на вълшебника ли?

— Нещо такова. И те играли и се смяли цял следобед, а после взело да се стъмва и всички се втурнали към къщи при майките си.

Джоу започна да мърда неспокойно ръчички и да поглежда към щорите, откъдето се процеждаше денят. Смяташе, че приказката е свършила. Джак не обичаше, когато жените приемат всичко, без да се замислят. Харесваше ги, когато са в неспокойно очакване и улавят всяка негова дума.

— Ей, Джоу, ти слушаш ли ме?

— Да.

— Защото това е много интересно. Майката на Роджър Порчето рекла: „Каква е тая ужасна миризма?“

— Кво-о-о?

— И Роджър Порчето казал: „От мене е, мамче. Аз мириша на рози.“ А тя попитала: „Кой го стори това?“ — „Вълшебникът!“, похвалил се той, пък тя викнала: „Ама че безобразие! Идваш с мен и отиваме право при тоя ужасен вълшебник.“

Джоу се надигна и в искрен ужас запърха с длани из въздуха.

— Ама, тате, тогава той й казва, че всички животинчета бягат от него. — И тя размаха ръчички из шубрака да покаже как се разбягват.

— Добре. Той изхленчил: „Но, майче, всички животинчета бягат от мене“, а тя отсякла: „Не ме интересува. Ти миришеше така, както трябва да мирише едно порче и аз ще те заведа обратно при тоя вълшебник.“ И майката взела един чадър, отишли с Роджър при вълшебника и тя го цапардосала по главата.

— Не! — каза Джоу и протегна ръчичка да затисне устните му, но колкото и да бе възбудена, не посмя да спре извора на истината. Внезапно я обзе вдъхновение: — Тогава вълшебникът я фраснал по главата и не сменил миризмата на Роджър.

— Не — каза той. — Вълшебникът рекъл: „Добре“ и Роджър Порчето престанал да ухае на рози. Пак замирисал ужасно.

— Но другите живо... ох!... Живо...

— Джоун, това е татковата приказка. Искаш ли татко да не ти разказва повече никакви приказки?

Поразена, тя извърна към него кръглото си личице в процеждащата се светлина.

— Та това било. Роджър Порчето и майка му се върнали вкъщи и чули: „Ту-ту-у!“ Идвало, пуф-паф, пуф-паф, влакчето, което щяло да доведе татко Пор от Бостън. Хапнали си те бобец, свински пържолки, кервиз, дроб, картофено пюре, а за десерт — кремчета с бадемчета. А когато Роджър Порчето си легнал, мама Норка отишла при него, гушнала го и казала, че пак си мирише на нейното малко порче и че тя го обича много. И така свършва приказката.

— Ама, тате...

— Какво?

— После другите живо... тинчета бягали ли от него?

— Не, защото в крайна сметка те свикнали с неговата миризма и въобще не се дразнели.

— Какво е крайнастемка?

— Накрая.

— Ама че майка глупачка!

— Не е глупачка! — наблегна на думите си Джак и по изражението ѝ предположи, че е доловила как той защитава пред нея може би собствената си майка. — А сега искам да залепиш очички и да се напиш едно хууу-бавичко. — Той подръпна щорите, за да не остане никаква пролука за светлината, и тръгна да излиза на пръсти, уж че я мисли за заспала. Но когато се обърна, тя бе застанала на четири крака върху завивките и се кокореше насреща му.

— Хей, пъхвай се отдолу и ведна-а-га заспивай! Виж Боби как спи.

— Тя се изправи и заподскача боязливо на пружината.

— Тате!

— Какво?

— Искам утре да ми разкажеш как тоя вълшебник взима магическата пръчка и фрасва тая майка... — Пухкавите ѝ ръчички шибнаха яростно във въздуха. — Право по главата.

— Не. Не е било така. Там е работата, че малкото порче обичало майка си повече от всички други животни, а тя знаела кое е редно.

— Не. Утре ще ми кажеш, че е фраснал тая майка. Моля ти се. — Тя отхвърли крачка и тупна по дупенце на леглото, сподирена от пъшкането и стенанието на пружината, така както бе правила стотици пъти, само че сега не се разсмя. — Ще го кажеш, тате!

— Добре, ще видим. Сега лягай най-сетне и мирувай. Нали си послушна?

Той затвори вратата и слезе долу. Клер бе постлала вестници и бе отворила кутията с блажна боя. Облякла негова стара риза върху широката туника, тя плъзгаше мократа четка по напречната дъска, която предпазваше стената от облегалките на столовете. Горе затупуркаха крачета и той викна:

— Джоун! Да се кача ли да те напляскам? — Крачетата спряха колебливо.

— Много дълга беше тая приказка — рече Клер.

— Горкото дете! — каза той и с безкрайно отегчение загледа измъчените движения на жена си. Дървото — клетка от корнизи, напречни дъски и подови первази — половината тъмнееше вехто-жълтенкаво, а другата половина лъщеше с цвета на слонова кост; той изпита неприятното чувство на затворен в тая клетка и макар да разбираше, че жена му също е вътре, нямаше желание за нищо: нито да заговори, нито да работи с нея, нито дори да я докосне — нищо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.